

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Admirandvm vindictae divinae theatrvm

Tympe, Matthäus

Monasterii Westphaliae, 1611

Ecclesiastica immunitatis violatio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51314)

*DIVINA VLTIO IN ECCLESIA-
rum immunitatem violantes.*

CVM consulatus sui tempore imp. Hono-
rius in vrbe Mediolanensi Libycarum
ferarum exhiberet munus, data copia est mis-
sis militibus ab Stilicone Comite vt Cresco-
nius de Ecclesia raperetur, quem confugien-
tem ad altare Domini S. Episcopus (Ambros.)
cum clericis qui in tempore aderant, defen-
dendum circumdedit. Sed multitudo mili-
tum, quę duces suos habebat de perfidia Aria-
norum, præualuit aduersus paucos, atque ab-
lato Cresconio exultantes ad amphitheatrum
reuerterunt, Ecclesię luctum non modicum
relinquentes. Nam sacerdos prostratus ante
altare Domini factum diu fleuit. Sed in tem-
pore cum reuertissent & renunciaissent ijs à
quibus fuerant destinati milites, dimissi leo-
pari saltu celeri ad eundem locum in quo
sederant qui de Ecclesia triumphabant ascen-
dentes grauitèr laniatos reliquerunt. Quod
ubi vidit Stilico Comes pœnitentia motus est
ita vt per multos dies satisfaceret Sacerdoti.
Et illæsum quidem illum qui ablatu fuerat
dimisit, &c. hæc Paulinus in vita S. Ambrosij.

Quando Mascezil dux Romani exercitus
cum parua manu, hoc est, cū quinq; millibus
militum contra septuaginta millia hostium,
hoc est, exercitum sui fratris Gildonis tyran-
ni castra metatus esset, & beatum Ambro-
sium

1.
Anno
Chr. 396.
vide exem-
plum 4.

2.
Anno
Chr. 398.

sium Episcopum paulo ante defunctum
 somnium sibi videre visus esset, significans
 manu & impacto ad humum ter baculo
 centem, hic, hic, hic, prudenti coniectura
 tellexit verbo locum, numero diem signifi-
 ri: Substitit ac tertio demum die post nocte
 orationibus hymnisq; peruigilem ab ipso
 lestium sacramentorum mysterijs in hostem
 circum fusum processit, & cum ad eos qui
 mi occurrerunt pia pacis verba iactaret, in-
 ferum quendam insolenter obsistētem &
 iamq; pugnam excitantem gladio percussit
 brachio eumque manu debilem ipso vulnere
 coegit pronum inclinare vexillum. Quo
 reliquæ cohortes deditioem iam fieri
 stimantes certatim sese ad Mascezilem
 tradidere conuersis. Sed quia Mascezil-
 nimium temere quæ Dei erant dona ca-
 impertita arrogauit, omnium dispensa-
 passus vitæ quoque iacturam miserè
 Elatus, ait Orosius, rerum secundarum
 lentia posthabito sanctorum consortio
 quibus antea Deo militans vicerat, etiam
 clesiam temerare ausus est, atque ex ea
 dam non dubitauit extrahere. Secuta est
 na sacrilegium. Nam iisdem superstitionibus
 insultantibus quos ab Ecclesia ad peccata
 protraxerat, post aliquantum tempus
 & ipse punitus est, probauit in se vno, &
 trumque semper diuinum vigilare numen
 quando & cum sperauit adiutus, & cum
 temp
 lib. 1
 Is
 sibi
 eutē
 asylu
 violē
 tit A
 scrib
 Ecclē
 uidet
 idem
 poli
 Hinc
 fugiu
 facer
 le sit
 prim
 culu
 Nolit
 sua ca
 illust
 ratiō
 ctum
 Gain
 bus c
 siam
 diuin
 fus, c
 tes ha
 siam a

Gildo
 strangula-
 tus ante
 1136.

lib. 7. c. 36.

tempus occisus est. hæc Oros. & Paulus Diac.
lib. 13.

Is qui Principem inter aulicos Arcadij imp.
sibi vendicabat locum (ex imo ad summum
euctus) Eutropius, violavit sacrum Ecclesiæ
asylum, dum non solum ad eam confugientes
violenter abstraxit, sed & malus auctor exti-
tit Arcadio sanctionis vel legis sacrilegæ con-
scribendæ qua iuberentur confugientes ad
Ecclesiam extrahi. Ideo magna diuinæ pro-
videntiæ lance pensata iustitia factum est, ut
idem Eutropius anno sequenti Constantino-
poli ad Ecclesiam confugere compulsus sit.
Hinc S. Chrysof. Præclulit; ait, huius loci re-
fugium legibus scriptis, quibus hoc irritum
facere conatus est. At nunc re ipsa didicit qua-
le sit quod fecit, & suomet facto legem suam
primus abrogavit, factus orbis totius specta-
culum, & sileat licet, omnes tamen admonet:
Nolite hæc facere, ne qualia ego patiamini,
sua calamitate alios docet & altare hoc ipso
illustrem ex se splendorem emittit ac vene-
rationem sibi comparat quod leonem vin-
ctum continet, &c. Cum imperator (qui eum
Gainæ hosti ad necem dare pacis conditioni-
bus coactus statuerat) audisset ipsum ad Eccle-
siam confugisse, religione repressus, veluti
diuinitatis quibusdam fulgoribus repercus-
sus, continuit se, imo & furentes adhuc mili-
tes habita oratione compescuit, ne in Eccle-
siam ad necem hominis auderent irrumperè.

F Po

3.
Anno
Chr. 398.
Soz. lib. 8.
ca. 8. Socr.
lib. 6. c. 5.
l. 3. de his
qui conf.
ad ecel. C.
Théod.
Cum mi-
seros ad al-
tare confu-
gientes &
crudelitas
& impie-
tas Eutro-
prij inuasit,
protinus
diuinā in
se vindictā
sensit are-
matam.
NB.
Opus habu-
it confugere
ad Ecclesiā
qui haud
pridem ius
Ecclesiæ su-
perba licen-
tiā violatæ
Homil. in
Eutrop.

Chrysoft.
miro usus
est eloquē-
tiæ artifi-
cio vt in
Eutropiū
cōcitatum
populum
mitigaret.

Tandem
tamen ca-
pitis sup-
plicium
subijt. Ni-
ceph. li. 13.
c. 4. Zosi-
mus lib. 5.
Prosper de
præd. par.
3. c. 38.

4.

Populus duntaxat timebatur, ne odio, quo
Eutropium flagrabat, in eum infesto agmine
infiliret. Et quomodo quis exundantē torren-
tem aquarum imbribus momento tempo-
re exficcare vel retrorsum flectere humanis vi-
ribus valuisset? Præstitit id tamen diuina
tute Chrysoftomus, pollens viribus eloque-
tiæ, suggestumq; conscendens silentium
nu indicens concionaturus ad populum
dicendi arte in eo primum versatus est, vt
Eutropium inuectus eum omnium misera-
mum populo ostentaret, vt sic illud quod
nabatur efficeret, nempe, vt eum ad eius
miserationem inflecteret, ageretq; vt pro
vita rogaret qui in ipsius caput in clamans
per in Ecclesiam ingressus erat. Populus
tunc furore deposito, pro miserando Eutro-
pium lacrymas fundebat, & ne daretur neci
bus apud Deum atq; Regē pariter expecta-
turus. Atq; ita effectum est vt Ecclesiæ immunitas
integra illibataq; conseruata Eutropij car-
parceretur, in quod iam post Gainam & Ro-
lem exercitū imp. primum, mox milites
populus ardentissimis studijs conclamant
Fuit hic Eutropius Ethnicus, à religioe Chri-
stiana penitus abhorrens, & tamē hunc Chri-
stianorum & Ecclesiæ holtem. vt necem
geret ad Christi altare profugum compul-
satum inuitum licet Christus confiteri vel factio-
nem Dei potentiam.

Sic etiam cōgruē accidit, vt Stilicho

ter militia, qui violare ius Ecclesie tempore S. Ambrosij, ann. Christi 396. non est veritus, idem ipse necessitate compulsus an. Chr. 408 cofugerit ad Ecclesiam & ius pariter Ecclesie imploravit. Ita Deus superbos in res sacras cornua erigentes deprimere consuevit.

Ardaburius militiae Praefectus confugientem hominem ad Ecclesiam Accemetarum, cui praerat S. Martellus, ad eum inde extrahendum obstinata voluntate persistens milites misit, qui tamen exterriti numine destiterunt. Nam eis apparebat adversaria diuina quaedam & caelestis potentia in orbem ab igne circumscripta, & arma inexpugnabilia, nempe crucis Christi imaginem in medio ferens longe magis refulgentem quam ignis qui erat circum circa. Hac ergo terribilis potentia quae apparuerat, ex ipso fastigio monasterij emittebat grauius tela adversum milites quae quidem erant ignis fulgura intolerabilia. Quibus cum non solum resistere sed nec ea quidem contra intueri possent gladios in terram proiecerunt, & ipsi ceciderunt & voces ad Deum placandum accommodatas prout quisque poterat emittebant. Qui autem asylum sacrum per milites praeeperat violandum post quatuor annos ad ipsum, vna cum suis confugere cogitur & in eo expectare salutem, quod ipsum & praedictis inconcessa Ecclesiastica iura seculari potentia inuadentibus contigit.

Vide exemplum i. h. ius loci.

5.

Anno
Chr. 466.

Ex Metaphr. Surius 29. dec.

Astat Deus vindex Ecclesiasticae immunitatis in eos qui illam violare conantur.

F 2

Rucco

6.
Lib. 2. mi-
racul. S.
Martini
cap. 27.

Ruccolenus opprimens ciuitatem Turonensem legatos ad eam mittit vt homines qui ad Sancti (Martini) basilicam residebant, extraherentur à clericis Quod si differretur fieri, vniuersa promittit incendio concremari. Et nos (inquit Gregorius Turonensis) hec audientes, mœsti valde basilicam sanctam adimus & beati auxilia flagitamus, statimque peralytica, quæ per duodecim annos fuerat tracta, dirigitur. ipse vero Ruccolenus morbo confestim regio fauciatur, atq; ab infirmitatibus Herodianis (quibus nefandus Herodes interijt) allisus, & sicut cera à facie ignis guttatum defluens quinquagesima die ab hydro confusus interijt.

7.
Hieron.
Emserus
in vita B.
Bennonis
Episcopi
Misnensis
c. 32.
Sur. 16. Jul.

Pœna Marchionis
Misnensis
Ecclesiasticam
libertatem violentis.

Marchionem VVilhelmum eum qui Gracianus mortuus est, cum præpositus olim Misnensis Brutenus nomine sæpe adhortatus esset, ab exactioibus & seruitijs, quibus colonos subditos Ecclesiæ Misnensis præter ius ac consuetudinem prægrauabat, desisteret, nec ab incepto posset deflectere, ad auxilium eorum diui Bennonis confugit, qui (exorandem tandem assidui Præpositi precibus) Marchionem in somnis apparuit, arguens & commonecians ad remittenda iniusta grauamina. Cum is consiliariorum suorum suafu, dicentium esse curanda somniorum deliramenta in se emendaret, alio tempore per quietem interuisus est sibi Beño irruere, & face quam gestabat alterum ocellum inurere. qui

furgens, & eluscatum se sentiens, tãdem compunctus corde Ecclesiã Misnensi non solum data resarciuit damna, verum insuper multa contulit donaria, quibus vt sperandum est benedictionem pro maledictione à Deo promeruit. Legitur tamen tam hũc quam B. Bennonis percussorem spe prolis à Deo frustratos absq; legitimo decessisse hærede, in pœnam læsã Ecclesiasticã libertatis.

POENAE LAICORVM QVI DE rebus Ecclesiasticis decernere voluerunt.

QVã sobrie quamq; modeste rebus se immiscere Ecclesiasticis Christiani principes debeant magnum in exemplum cunctis esse potest Imp. Iustinianus. Nam cum hic vt laicus vnusq; ex ouibus gregis doceri regi que deberet, munus sibi arrogabat docendi atque sacra regendi, neq; patiebatur, cum opus esset ab auctoritate habente crudiri & gubernari; ideoq; iam senex imprudens in hæresis barathrum sese præcipitem dedit. Rectè S. Ambros. Si vel scripturarum seriem diuinarum, ait, vel vetera tempora retractamus, quis est qui abnuat in causa fidei, in causa inquam, fidei Episcopus solere de imperatoribus Christianis non imperatores de Episcopis iudicare? Et; Legem tuam nollem esse supra Dei legem. Et Imperator bonus intra Ecclesiam non supra Ecclesiam est. Et: Noli te gra-

I.
V. Baron.
anno Chr.
845. de cõ-
cilio Mel-
densi in
quo prin-
ceps causa
malorũ ef-
sedocetur,
quod res
Ecclesiasti-
cæ per Re-
ges tradun-
tur laicis
possidẽdæ.
ep. 33 & 32.
vet. edit. in
Valentinia
num au-
gustam.

